

Dosarul nr.3ra-730/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (V. Ciumac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, I. Muruianu, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

08 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată înaintată de Slivca Veaceslav împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative,

împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 septembrie 2019, Slivca Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative.

În motivarea acțiunii a indicat că, a activat în cadrul organelor de poliție în perioada 01 octombrie 1989 – 23 decembrie 2009. În temeiul ordinului nr.119ef din 18 decembrie 2009 serviciul în poliție, precum și contractul individual de muncă au încetat cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne. Totodată, Ministerul Afacerilor Interne a întocmit calculul vechimii în muncă potrivit căruia, vechimea în serviciu (vechimea totală în muncă) pentru fixarea pensiei la 23 decembrie 2009 constituia 20 ani 02 luni 22 zile, cu avantaje - 20 ani 05 luni 00 zile. Conform calculului vechimii în muncă, i-a fost stabilită pensia pe linia MAI în proporție de 50 % din cuantumul soldei, având în vedere că vechimea în muncă stabilită era de 20 de ani.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, (sediul Centru) din 09 februarie 2018 (devenită irevocabilă la 30 mai 2018) a fost admisă cererea de chemare în judecată împotriva MAI și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să-i recalculeze lui Slivca Veaceslav vechimea în muncă cu avantaje pentru perioada serviciului în cadrul

Izolatorului de detenție provizorie al CP mun. Bălți, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada 05 iulie 2002 – 29 octombrie 2008.

Reclamantul a depus la CTAS Bălți cerere privind majorarea pensiei conform vechimii în muncă revăzute.

Potrivit deciziei CTAS Bălți din 20 februarie 2019 a fost stabilită pensia în cuantum de 74 % din suma soldei, reieșind din vechimea în muncă de 28 ani 9 luni. La 13 iunie 2019 a solicitat eliberarea copieii deciziei menționate. Potrivit acesteia, a fost stabilită pensia majorată începând cu 09 februarie 2018 (data pronunțării hotărârii judecătorești), respectiv a fost achitată diferența pensiei din data de 09 februarie 2018.

A menționat reclamantul că la 21 iunie 2019 a expediat în adresa CNAS cerere prealabilă, prin care a solicitat modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, începând cu 23 decembrie 2009 și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 23 decembrie 2009. La 10 iulie 2019 a recepționat decizia CNAS din 08 iulie 2019 cu privire la cererea prealabilă, prin care CNAS a informat că, temei de achitare a diferenței pensiei recalculate nu este.

Consideră reclamantul că decizia CTAS Bălți prin care a fost stabilită pensia majorată începând cu 09 februarie 2018 (data pronunțării hotărârii de judecată împotriva MAI) este una arbitrară și nu corespunde cadrului legal existent. Organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei reclamantului, care la data de 23 decembrie 2009 era MAI, în mod eronat a stabilit că pensia urmează a fi calculată în mărime de 50 % din cuantumul soldei or, această concluzie contravine normelor legale.

Relatează reclamantul că reieșind din considerentul că la data de 23 decembrie 2009, stagiul necesar pentru stabilirea pensiei era de 20 de ani, iar la data depunerii cererii de pensionare avea o vechime totală în serviciu de 28 ani 09 luni, Ministerul Afacerilor Interne (în competența căruia la acel moment era stabilirea pensiei colaboratorilor organelor afacerilor interne) urma să calculeze și să stabilească pensia în proporție de 74 % din cuantumul soldei. Or, micșorând din perioada totală de muncă a reclamantului perioada de 20 ani (vechimea în muncă necesară pentru stabilirea pensiei), se primește o diferență de 8 ani, care urmează a fi calculată cu 3 % pentru fiecare an din suma soldei și constituie 24 %.

Susține că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 23 decembrie 2009 era MAI, i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50 %, deși urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 74% din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici începând cu perioada 23 decembrie 2009 și până în prezent. Astfel, CTAS Bălți urma să stabilească pensia mărită începând cu 23 decembrie 2009 și nu din 09 februarie 2018 - data pronunțării hotărârii or, prin hotărârea menționată reclamantului i-a fost recunoscut un drept deja existent la data eliberării din serviciu.

Opinează reclamantul că, Casa Națională de Asigurări Sociale este obligată să modifice data de stabilire a pensiei în cuantum de 74 % din suma soldei, fixând aceasta de la 23 decembrie 2009, precum și să efectueze achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia achitată pentru perioada anterioară începând cu 23 decembrie 2009, însă Casa Națională de Asigurări Sociale refuză să execute obligațiile.

A solicitat reclamantul recunoașterea ilegală a deciziei CTAS Bălți nr.02/2019/2216 în parte stabilirii pensiei majorate din 09 februarie 2018, cu anularea în această parte a deciziei, recunoașterea ilegală a deciziei CNAS nr.S-1478/19 din 08 iulie 2019 cu privire la cererea prealabilă, prin care a fost refuzat în modificarea datei de stabilire a pensiei majorate, obligarea CNAS să efectueze modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, începând cu 23 decembrie 2009, obligarea CNAS de a efectua achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 23 decembrie 2009.

Prin hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admisă acțiunea înaintată de Slivca Veaceslav împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative.

S-a anulat Decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți nr. 02/2019/2216 în partea ce ține de stabilirea pensiei majorate lui Veaceslav Slivca din 09 februarie 2018.

S-a recunoscut ilegală Decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. S-1478/19 din 08 iulie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze modificarea datei de stabilire a pensiei recalculate, fixând aceasta la 23 decembrie 2009.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Veaceslav Slivca diferența dintre pensia recalculată în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 23 decembrie 2009.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 06 august 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale, în termenul prevăzut de art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a depus cerere de apel nemotivată (f.d. 50, 51), ulterior la 29 octombrie 2020, respectând termenul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a depus cerere de apel motivată, prin care a solicitat casarea hotărârii din 31 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, emiterea unei decizii noi de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de Slivca Veaceslav ca fiind neîntemeiată (f.d.63-65).

Prin decizia din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 31 iulie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d.79, 80-87).

Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Chișinău a reținut că, atât în instanța de fond, cât și instanța de apel s-a probat faptul că, din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, reclamantului i-a fost stabilită o pensie în mărime de 50 %, deși acestuia urma să-i fie stabilită pensia în proporție de 74 % din suma soldei, situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici începând cu 23 decembrie 2009. Conform art. 35 alin. 2 din Legea nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, pensia neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără nici un fel de limite în termen.

Astfel, prin prisma art. 35 alin. 2 din Legea nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți urma să stabilească pensia mărită reclamantului, începând cu 23 decembrie 2009 și nu din 09 februarie 2018 - data pronunțării hotărârii de recalculare a vechimii. Or, prin hotărârea judecătorească

reclamantului i-a fost apărut un drept deja existent la data eliberării din serviciu, fiind reconfirmat dreptul acestuia la calcularea stagiului de muncă cu înlesniri.

Menționează instanța de apel că sunt nefondate argumentele apelantului cu privire la faptul că, diferența de pensie se poate plăti doar pentru 12 luni trecute or, stabilirea eronată a stagiului de muncă, cât și quantumul pensiei s-a datorat organului care a stabilit și calculat pensia reclamantului. Respectiv, prin prisma art. 35 alin.2 din Legea nr.156 privind pensiile de asigurări sociale de stat, pensia urmează a fi achitată fără nici un fel de limite în termen.

La 27 aprilie 2021, prin intermediul poștei electronice Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată, iar la 07 mai 2021, prin intermediul poștei electronice, cerere de recurs motivată împotriva deciziei din 21 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei decizii noi.

În motivarea cererii de recurs, a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu au fost analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

Menționează recurentul că în urma examinării dosarului de pensionare s-a constatat că intimatul, la data de 28 ianuarie 2019 a depus în adresa Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți o cerere de recalculare a pensiei în baza hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2018, ca urmare, la data de 20 februarie 2019 a fost adoptată decizia cu nr.02/2019/2216 privind recalcularea pensiei pentru vechime în muncă. Astfel, începând cu 09 februarie 2018, intimatului i s-a recalculat mărimea pensiei în quantum de 74 % din suma soldei de 3852,08, cu stagiul total de cotizare de 28 ani 9 luni, actualizat prin toate indexările din 2011 până la moment.

Relatează că decizia de recalculare a pensiei a fost emisă în conformitate cu prevederile art. 61 al Legii nr.1544 din 23 iunie 1993, cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trapele organelor afacerilor interne, recalcularea pensiilor stabilite anterior, persoanelor din corpul de comandă și din trapele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Recalcularea pensiilor pentru militarii care au satisfăcut serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trapele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora se efectuează de la data de 1 a lunii următoare celei în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Totodată, dacă pensionarul beneficiază de dreptul la majorarea pensiei, diferența de pensie i se poate plăti doar pentru 12 luni trecute.

Prin urmare recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trapele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Susține recurentul că în cazul dat, temeiul juridic în baza căruia urma să fie efectuată recalcularea pensiei intimatului, este hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 09 februarie 2018, respectiv recalcularea pensiei a fost efectuată de la data de 09 februarie 2018, data emiterii hotărârii, dar nu mai mult de 12 luni anterioare de la această dată.

Consideră că, soluția instanțelor ierarhic inferioare potrivit căreia recurenta s-a obligat să recalculeze pensia intimatului din data stabilirii inițiale a acesteia, este vădit eronată, deoarece, actele suplimentare ce au servit temei pentru recalcularea pensiei au fost depuse în anul 2018.

Astfel, se prezumă, că la momentul stabilirii inițiale a pensiei de către MAI, vechimea în muncă a fost calculată corect, iar recunoașterea perioadelor cu avantaje a fost confirmată prin hotărârea instanței de judecată la 09 februarie 2018, respectiv, recalcularea pensiei urmează a fi efectuată potrivit legislației în vigoare din momentul apariției circumstanțelor noi, adică de la 09 februarie 2018 și nu data stabilirii inițiale a pensiei.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 21 aprilie 2021.

La 07 mai 2021, prin intermediul poștei electronice (f.d.98), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 21 aprilie 2021, astfel se atestă că recursul a fost depus în termen.

La 17 iunie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Slivca Veaceslav și avocatului acestuia copia cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d.118,119).

La 08 iulie 2021, Slivca Veaceslav, a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca neîntemeiat, și menținerea în vigoare a hotărârilor instanțelor inferioare (f.d.121-124).

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale

procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale, este inadmisibilă.

În conformitate cu prevederile art. art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Nicolae Craiu

Victor Burduh